

Ústav východoevropských studií FF UK

Posudek oponenta bakalářské práce¹

Jméno a příjmení autora práce	Vilém Musil, Dis.
Studijní obor	Ruský jazyk a literatura
Název práce	Ohlas filmu Matilda v Rusku
Oponent práce	Mgr. Radomyr Mokryk

Povinné hodnocení²

	1	2	3	4	5
Struktura práce		+			
Formální podoba práce		+			
Stylová a jazyková úroveň		+			
Výběr literatury			+		
Teoretické zpracování tématu			+		
Vlastní přínos práce, osobní zaujetí tématem		+			
Kreativita, původnost zpracování		+			
Splnění zadání práce			+		
Přínos práce pro daný obor			+		

¹ Nehodící se škrtněte

² Do příslušné kolonky zaneste křížek. 1 = nejlepší hodnocení, 5 = nejhorší hodnocení

Dodatečné poznámky a připomínky

Bakalářská práce Viléma Musila je pokusem o zmapování ohlasu filmu Matilda z roku 2017 v Rusku a reakcí na tento film ve společnosti. Jak uvádí sám V. Musil v úvodu práce, jedním z hlavních cílů bakalářské práce byla snaha pochopit, zda měla kritika filmu zejména ze strany pravoslavných Rusů a následný společenský konflikt reálné opodstatnění a příčiny. Bakalářská práce má logickou strukturu, text je kromě úvodu a závěru rozdělen do čtyř kapitol, které se věnují jednotlivým aspektům vymezeného tématu, jejichž zkoumání by mělo napomoci k nalezení odpovědí na hlavní otázky stanovené v úvodu práce. Jedná se o krátkou kapitolu, která je věnována „pravoslavné identitě“ v Rusku, stručný popis biografie Mikuláše II. a vnímání jeho osoby v současném Rusku, následuje rozbor vývoje společenského konfliktu v Rusku kolem filmu Matilda a analýza samotného filmu.

Samotné názvy některých podkapitol naznačují, že otázky, kterým se V. Musil věnuje na několika stránkách („Mikuláš II. a Ruská pravoslavná církev“, „Mikuláš II. A současná ruská společnost“) jsou příliš komplexními problémy, než aby mohly být důkladně analyzovány v rozměru jedné podkapitoly bakalářské práce. V tomto smyslu je nutno podotknout, že široké vymezení tématu bakalářské práce mělo následkem řady zjednodušení až povrchních závěrů v různých částech bakalářské práce.

Kritika filmu Matilda po jeho uvedení do kin v Rusku vskutku byla všestranná a zdaleka ne vždy její původem bylo pravoslavné prostředí. I z ryze uměleckého hlediska byl film některými kritiky označen za „špatnou mýdlovou operu“. V. Musil se ve své práci soustředí na kritiku právě z řád lidí, kteří se sami identifikují jako pravoslavní věřící a tímto v jistém smyslu redukuje Rusko (jak je uvedeno v názvu práce) na jeden segment ruské společnosti. Čtvrtá kapitola práce, která se zabývá vývojem společenského konfliktu kolem filmu se soustředí především na protesty poslankyně ruského parlamentu Nataliji Poklonské a několik v podstatě marginálních organizací typů „Christijanskoe gosudarstvo.“ Postava Poklonské je nepochybně zajímavá a charizmatická, poslankyně opravdu vyvíjela výjimečný tlak pro zákaz filmu. Zůstává ale otázkou, zda takové protesty lze označit za společenský konflikt, jelikož jak i sám V. Musil ve své práci uvádí, film se netěšil diváckému zájmu a z finančního hlediska „na sebe film nevydělal“.

Rovněž složitou sociologickou a kulturní otázkou, která nakonec nebyla úplně v práci vysvětlena, zůstává i podstata kritiky filmu ale i obecné vnímání filmu mimo náboženské pravoslavné kruhy, jelikož jak uvádí sám V. Musil za pomoci sociologických údajů, postava Mikuláše II. v očích ruské veřejnosti zůstává značně kontroverzní.

Jistým zjednodušením se nevyhnuly i jiné otázky, zejména, co se týče vývoje pravoslaví v moderním Rusku, kdy V. Musil tvrdí (podle N. Zorké) že nárůst popularity pravoslaví lze vnímat jako náhradu za bolševickou ideologii. Stejně tak v případě biografické kapitoly, věnované Mikuláši II. se text V. Musila zakládá pouze na jednom zdroji, a to na studii E. Heresch. Pro lepší zkoumání tématu by bylo nepochybně přínosné použít další alternativní zdroje.

Kapitola, která je věnována analýze samotného filmu, je napsána poutavým způsobem v lehce ironickém stylu. V. Musil se soustředil na historické nepřesnosti, které se do filmu Matilda promítly. Autor pečlivě konfrontuje historická fakta s uměleckým dílem, což je nepochybně zajímavé a přínosné v bakalářské práci. Nutno ale uznat, že analýza místy připomíná stručný popis samotného filmu s krátkými komentáři autora práce. Není objasněn metodologický přístup, který autor práce používá při postupu své analýzy.

Nehledě na řadu připomínek, bakalářská práce V. Musila je zajímavým pokusem o kulturologickou analýzu dění kolem filmu Matilda v Rusku. Zaměření na soudobé téma v komplikovaném kulturním prostředí moderního Ruska je složitým úkolem, který lze jen stěží komplexně a všestranně vyřešit v rámci bakalářské práce. Bakalářská práce V. Musila je v tomto ohledu poctivým pokusem o analýzu definovaného problému. V některých částech své práce autor konfrontuje zajímavé zdroje (zejména deníky Mikuláše II. a Matyldy Krzesiňské) a svůj pohled na situaci kolem filmu dokáže argumentovat. Formální úprava práce byla provedena na poctivé úrovni.

Na základě výše uvedené argumentace lze konstatovat, že nehledě na řadu výhrad, práce V. Musila splňuje požadavky, které jsou stanoveny pro bakalářskou práci.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku „dobře“.

Otázky k obhajobě

Jak byl film Matilda vnímán v ruské společnosti mimo pravoslavné kruhy?
Zejména ze strany filmových kritiků?

Zda existují další příklady, kdy umělecký film v Rusku vyvolával podobné
diskuze?

Jednoslovné hodnocení práce:

Dobře

Podpis oponenta práce

Pracoviště oponenta práce

Ústav Východoevropských studií, FF UK